

Magtubu to Pol li biɲ Tit Kwôlo kôl kwôli magtubu to Pol li hen

Tit na ôbi ayê bôô wo tôri na Jub ré (Galatijê 2: 1-3). Ôbi na ôbi bê Pol ôriɲ kergare men, ôbi na dôbe yiri damaɲ perê *ôbi jé Pol naɲ Kworêntijêɲê wô ɲaniɲ kwôlê woji (2 Kworêntijê 7: 6-16). Na kirijna Tit baɲ Krêta a ɲna Pol ré li magtubu hende to hen biri hen. Wôsa *ôbi jé Pol na ɸori yeɲ bi ré bô sa jé men, ré tô ɸijé ɸi bi ré dô tumô églis to sa iyé Krêta a hen men (Sapitre 1: 5).

Bô kwôlê woɲ derê tumô magtubu hende to hen na, kôl na mawi kwôlê wo *ôbi jé Pol kôl (1: 1-4).

Sapitre wo pôn na, kôl na kwôli hal wo kwôni wo gey yé ôbi derê tumô églis (1: 5-16).

Sapitre wo wôô na, kôl na kwôli hal wo Tit naɲ gwogelé ɸijé ka bô églis a: ka iyêɲê men, yébé ka surjê, kam manê men, limé a men (2: 1-15).

Sapitre wo subi na, kôl na kwôli aɲga bay ayê bôô ré lê men, merê wo bay ré mô naɲ bô jalê men, ɸé wo bay ré ɸéɲ tô aɲga ré saɲ naɲ kariɲare a men (3: 1-11). Men deré kibri na, kwôli tôô to Pol toɲ yiri to ôbi ay biɲ Tit men, dosé to ôbi liri a men (3: 12-15).

Kwôni wo dêɲse magtubu hende to hen dô ba, henê wo hende ré kôl na kwôli Tit naɲ jé lêri mera ré, niɲba, kwôlo kôliɲ bô magtubu hende to na, na kwôlo yi perê bay ayê bôô a kwôy kemnêɲ.

Dosé to Pol liɲ Tit

¹ Nôbi Pol, lema wo Emen men, *ôbi jé wo Jésu Krist a men hen, a lê magtubu hende to hen bem hen. Emen a joon bi ené li naɲ ɸijé ka ôbi tôrji hen sa ayê bôô woji a

an bi bay ré iyêrijn tô a a men, bi ené gelji bi bay ré hôn tu kwôlê an bi jé lêreji ré dé tu Emen. ² An bi ðijné ré hôn wo gelê wo nan kwini wo ciré mô gem hen na, ciré sa uné. Emen wo kôl kwôlê wouj benare sa pôn ré hen a ayê tôri béna wô gelê wo nan kwini bi wo hen kirijna tô terare na ðijn né tô hen. ³ Emen wouj ôbi gôlijn nan na hen a yêgê sa kwôlê bi wo hen nan wulê wo ôbi na gengijn hen an ôbi ay tôô ben bi ené dô kwôlê bi wo hen bijn ðijné.

⁴ En li magtubu hende to hen bem jôbi Tit. Ju yi môjn keman wouj bôn iyôh wôsa ayê bôô wona na pôn. Bi lbarna Emen nan Jêsu Krist wouj ôbi gôlijn nan na hen tô kibriji sam a men, bem bô jalê a men.

Jé wo Tit a lê Krêt a

⁵ Na en ðém Krêt a bi jeré nan anga na baa nanê tô hen nan gerérji men, jeré tô ðijné bi bay ré bô sa églis pôn pôn to yi sa terare to Krêt a hen, men, ju erem sa tôô to na en bêm kôm a hen a men. ⁶ Kwôni wo na ôbi berê sa églis na, bi na kwôni wouj ôbi lêre ani kani ka habijn ré men, bi tamni na pôn men, bi kamni na bay ayê bôô men, ðijné bôrji mega bay lê anga iyôh a tôh ré men, bay narê kwôlê ré a men. ⁷ Ôbi derê tumô kirijn na, na ôbi gemé anga Emen. Iyôh ba, bi ôbi li ani kani ka habijn né. Ôbi a yé ôbi nerow ré men, ôbi bô tarê ré men, ôbi kwoyé care ré men, ôbi ðégerem ré men, bi na kwôni wo li jé dema ré uwôrijn gursu ði men. ⁸ Bi yi ôbi lê kergare men, ôbi geyé lê anga dôri men, ôbi kebê kwôlê men, ôbi lê angan derôre men, ôbi a yé nan jengêri men, ôbi a jeré yiri sa lê anga habijn a men, ⁹ ôbi a ðeré kwôlo já bijn bôm sara hen iyêrê an bijn nan ari gelé ka bay na gili hen. An hena ôbi ré li hen iyôh na, ôbi a dôbijn megêri ibiyare bôrji a nan ari gelé kan tiri bay ka hen. Men ôbi a gelé benare to bay gagê kwôlê bi wo hen an hen tu wolé a men.

¹⁰ Wôsa ðijné kwône na bay narê kwôlê men, na bay kelêre kwôlê woɲ iyôn a tôn a men, bay lam ðijné naɲ kwôlê woɲ iyôn a tôn bi wo hen a men. Perê ðijné bay ka hen na, Jubnê kaɲ bay ayê bôô hen a kwônê. ¹¹ ðijné bay ka iyôngi hen na, ju jôrji gelij ðijné kwôlê bi wo hen wôsa bay kôl iyôn aɲ mênij bô iyé ðijné kwône. Wôsa kwôlê bi wo bay gelij ðijné hen na, na kwo bay ré gelji ré a men, niɲba, bay gel hen iyôn ciré uwôɲij na lari mera. ¹² Na iyôn á, yêneji woɲ Krêt wo bay bôri mega ôbi kibi Emen iyôn hen na ré kôl iyôn ba: «ðijné ka Krêt a na, na bay benare men, bay yi môɲ tanare to maɲi iyôn men, na bay lê jé ré men, ermiji na sa aɲgaɲ emê a mera a men.» ¹³ Kwôlê wo ôbi kôl hen na, na tu kwôlê. Na ôbi á, ré dô wo jeré nayji damaɲ aɲ bi ayê bôô woɲ ré na kwoɲ tiri men, ¹⁴ bi bay ô tô kwôlê woɲ dilemne wo Jubnê kôl hen ré niɲ men, bi bay ô tô tôô to ðijné kaɲ bay kaɲê tu kwôlê hen ré niɲ a men. ¹⁵ Wôsa ðijné ka na ka séli tu Emen a na, are kêm na ka séli tirji a men. Niɲba, ðijné ka li aɲga kagemi aɲ bi bôrji sa Emen a ré a men na, ari lêriji kêm na ka kagemi men. Wôsa henê are kaji naɲ ermé wo sa têmreɲji a a men na, *kagem hen iyôn a men. ¹⁶ Bay kôl ciré hôn Emen niɲba, jé lêreji gel wo bay ré hôn ré kwôy. Aɲ bay yi iɲamê tu kirij a men, bay na bay sa iyêre men, bay nê m lê ani kani ka dôri iyôn né a men.

2

Hal wo ðijné ka surɲê kaɲ bay ayê bôô a na

¹ Niɲba, jôbi ba, ju gelij ðijné are ka bij naɲ aɲgaɲ gelé ka Emen kaɲ derôre hen. ² Kôlij impê ka surɲê bi bay ré ði tu melênê sa yirji a men, bi jé lêreji ré nê m wo bay a biji kwôlê men, bay ré ði tu melênê sa yirji a men, bay ré ô dô tô ayê bôô woɲ tiri hen men, sa geyé woɲ tiri hen men, sa ulê bôô woɲ tiri hen a men. ³ Yébé ka surɲê

kôba, ju kôlji iyôn̄ hende to hen men, bi bay li an̄ga dé tu Emen hen men, bi bay kôlji megêrji kwôlo habiñ ré men, ré yiji limé ka care ré men, bi hal megêrji sa lê an̄ga dôri a a men. ⁴ Añ bi bay ré geliñ yébé ka ba yirji a hen bi bay ré pur kwôrñêrji men, kamniji men, ⁵ bi bay ré ði tu melênê sa yirji a men, bi yi bay bô bôrê men, bi dé tu Emen men, gem bô iyére toji men, bi dôbe sarji biñ kwôrñêrji a men. Hena bay ré li hen iyôn̄ na, ðiñé a tiiré Emen né.

Kwôlo gengiñ sa kam manê

⁶ Kam manê kôba, ju halji bi bay ré ði tu melênê sa yirji a dô hen iyôn̄ men. ⁷ Jôbi kôba, sa are kê m ka ju li hen na, ju li dô bi megêm manê ayiñ hal wom wo dôri hen men, kirijna ju gelji are na, ju gel nañ bôm pôn ðiba, ju ay liñ wôrê ré. ⁸ Kôl tu kwôlê wo kwôni a nê mê narê ré hen añ bi tayre di bay barena, ôbi á, bay ré upé kwôlê wôni wo habiñ kelê gengiñ sarna ré hen.

Kwôlo gengiñ sa limé

⁹ Kôlji ðiñé kañ limé hen bi bay ré biñ bay iyére toji kwôlê sa are kê m a men, bay ré li are kê m ka dôriñ bay iyéreji hen men, bay ré gagji sa kwôlê wôni a ré men, ¹⁰ bi ré bay gômse an̄gaji kani ré a men. Niñba, bi bay li na an̄ga dôri añ bi bay iyére toji bay ka hen ré biñ bôrji a sarji a men, are kê m ka bay ré li hen na, bi bay ré li bi ðiñé ré kôl kwôli an̄gañ gelé ka gengiñ sa Emen woñ ôbi gôliñ nañ na hen na, ré na ka dôri gañ.

Bô derê wo Emen na hanê gelê wo ðiñé kê m

¹¹ Wôsa Emen na yêge sa bô derê wori wo na tô gelê wo ðiñé kê m hen. ¹² Nañ bô derê wori bi wo hen a, ôbi ré geléna bi nana jubu an̄ga habiñ sêd añ men, nana ði tô doy an̄ga habiñ ka li gawrê hen añ bi nana ðiñ tu melênê sa yerna men, nana liñ an̄gañ derôre men, nana yiñ bay

bôô pôn a men tu Emen a sa terare a nà. ¹³ Na hen iyôn a, nana gemijn wulê wojn yi derê wo nana mô gem hen. Wulê wo damjare to Jêsu Krist wojn ôbi gôlijn nañ na wo na Emen wo dami hen a gelé yere nô. ¹⁴ Ôbi ay yiri bijñ temare wô sarna añ bi ðiré derêna kibi hal wona wojn kajê Emen a hen añ, bi nana yijn ðijné kari kajñ ðéñ ka séli men, nana lijñ aña dôri nañ yi gwa kwôy kwôy a men.

¹⁵ Gel, na aña já gelijn ðijné bay a na: Dôbji ibiyare bôrji a men, nayji a men nañ tôô to yi kôm a hen ðiba, ju ði bi kwôni bôrem mega ani ré iyôn né.

3

Hal wo ôbi ayê bôô

¹ Jubu tô bô ðijné ka Emen bi bay dôbe sarji bijñ bay emê sa iyére nañ bay jé kaji a men, bi bay biji kwôlê men, bôrji ré yi sa lê aña dôri a men. ² Kôlji bi bay ré tiiré kirijn ré men, bi yi bay nañare ré men, bi yiji gawrê ka dôri men, bi kalêrji ré jal nañ ðijné kêm a men. ³ Wôsa nabay kôba, ca ba, na nana bay galê men, bay narê kwôlê men, na nana ge kay men, na nana limé ka doy aña gay gay nañ derê wo sa terare a nà a men, na nana mô wô lê habrê men, wô lê terbére men, ðijné na tôrjêna men, nabay kôba, na nana tôrjêji men. ⁴ Nijba, kirijna Emen wojn ôbi gôlijn nañ ðijné geléna bô derê wori nañ geyé wo ôbi gey ðijné hen na, ⁵ na sa kibi lê añañ derôre ka na nana li hen né, nijba, na sa kibi bô derê wori mera. Ôbi na gôlijn nañ na sa kibi néé wo Tunu toñ hendi bô bôrê to béna nana yêñ ðañ hen men, béna gelé wo kôrbi a men sa kibi pelé wo hende peléna añ nana sél hen. ⁶ Wôsa Tunu toñ hendi bô bôrê hende to hen na, Emen bêna sarna damañ nañ geré wo Jêsu Krist ôbi gôlijn nañ na. ⁷ Ôbi li hen iyôn bi nana yijn ðijné kajñ derôre tiri a wô bô derê wori men, naa upé

an̄ga dôri ka ôbi d̄i wô sarna ka nana mô gem hen a men. ⁸ Kwôlo en kôl hen na, na tu kwôlê an̄ en gey bi jeré d̄ebu sara damañ an̄ bi ka bi bôrji sa Emen a hen ré ayiñ yirji liñ an̄ga dôri cerêd. Men na bay a na an̄ga dôri ka a lê nañ gawrê a men hen. ⁹ Niñba, ju uwôl kem sa nariñay kwôlê woñ galê hen né men, sa kwôlê wo gengiñ sa derê tô môñ wo ðiñé wo ða kerê ré hen né men, sa nañare nañ nariñay kwôlê wo gengiñ sa tôô to *Moyis hen ré a men. Wôsa are bay ka iyôñgi hen na, na an̄gan̄ d̄éñ iyôñ men, a lê nañ kwôni ré a men. ¹⁰ Hena kwôni ré li an̄ kariñare yi perê bay ayê bôô a na, ôni têê pôn. Hena ôbi ré d̄i baa ré ba, ju hô ôni têê pôn a. A hena ôbi ré hô toy ré a niñ ba, ju d̄i tôri an̄.

¹¹ Ju hôn wo gawra bi wo iyôñgi hen na, ré ge kay tô geré wo Emen a men, ôbi ré li têriñ men, têriñ tori hende to hen ré jibé kibri men.

Gerñé kañ tôô to Pol ay biñ Tit

¹² Kirina na jé Artemas réba Tikik ré ô un̄ém na, ju jubo yem ta, era un̄en Nikopolis a. Wôsa na yañ a ené erê merê kwôy deriñ terbére. ¹³ Ge gere ju li nañ Jénas ôbi iré kwôlê hen nañ Apolôs a men sa kergarji toji to bay a erê hen ðiba, bi ani kani nañji ré. ¹⁴ Bi yênerna bay ayê bôô dôyrê lê jé wo dôri nañ bôô pôn an̄ bi li nañ ðiñé ðiba, bi jé woji bi wo hen yi kwo beray mera ré. ¹⁵ Biñé kêm ka mô nañ en na lêm dosé. Men, miñérni kañ bay ayê bôô kôba, ju liji dosé béni a men. Bi Emen tô kibri a sarñge a kêm.

Magtubu tôô toɲ bɪnare to kôrbi

Kimré: Magtubu tôô toɲ bɪnare to kôrbi New Testament
copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kimré

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 28 May 2022

9dff176-4e78-52cc-9acd-204efe85cf84